

Tématem této diplomové práce jsou životní osudy herce a režiséra Čenka Šlégl (*30. 9. 1899, Praha – † 17. 2. 1970, tamtéž) a v obecné rovině také otázka kolaborace v českém uměleckém prostředí. Čeněk Šlégl se v období první republiky vypracoval na oblíbeného filmového herce, úspěšného režiséra (během let 1937 – 1939 natočil osm film) a na jednu z hlavních opor populárního Divadla Vlasty Buriana. Jeho příběh ukazuje, jak hluboce mohou do v podstatě bezproblémového a úspěšného života zasáhnout totalitní režimy.

Šlégl byl konfrontován jak s nacistickým, tak komunistickým režimem. V době nacistické okupace se jeho jediná dcera ocitla kvůli známosti a následnému sňatku s mužem židovského původu v přímém ohrožení života. Poté, co byl Šlégl napaden v kolaborantském deníku Vlajka, vyhnul se dalším útokům vstupem do stejnojmenné fašistické organizace. Jako „Vlajkaři“ se mu však začali vyhýbat profesní kolegové i diváci. V roce 1941 proto po více než dvaceti letech náhle skončila jeho filmová kariéra.

Zároveň se stal objektem zájmu německých bezpečnostních služeb, zejména Sicherheitsdienst. Pod hrozbou zatčení rodinných příslušníků se účastnil mj. propagandistické práce v pražském rozhlase a vydal román Návrat s antisemitskou tendencí. Šlégl označil své jednání za okupace za „masku loajality“. Byl však velmi dobrým hercem a jeho maska seděla až příliš dokonale. Po složitém vyšetřování v letech 1945 – 1947 ho mimořádný lidový soud odsoudil k trestu 6 měsíců vězení, které si odpykal v tzv. „nucených pracovních oddílech“.

Po návratu z vězení byl Šlégl vystaven několika pokusům o navázání spolupráce ze strany komunistické tajné policie. Zároveň se mu nabízela příležitost vrátit se k umělecké práci. Šlégl spolupráci se Státní bezpečností (StB), a tím i návrat k divadlu a filmu, odmítl. Přes vážné zdravotní problémy, způsobené nemocí páteře, vykonával až do 60. let různé dělnické profese. Po odchodu dcery do emigrace dožil osamocen v jednom z pražských domovů dchodců.